

Sprawozdanie z Walnego Zgromadzenia Delegatów PTG w Sosnowcu oraz sesji terenowej *Nowe oblicza dawnych przemysłowych miast Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii* (10–11 maja 2024 r.)

10 maja 2024 r. na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Zebranie to miało charakter sprawozdawczo-wyborczy, zatem zasadniczą jego część stanowiło podsumowanie kadencji 2020–2024, a następnie wybory. Po udzieleniu absolutorium odchodzącemu Zarządowi Zgromadzenie dokonało wyboru nowego Zarządu Towarzystwa na kadencję 2024–2028. Funkcję przewodniczącej ponownie objęła kol. Urszula Myga-Piątek. W składzie Zarządu znaleźli się ponadto: kol. Tomasz Wites, kol. Małgorzata Mazurek, kol. Anita Bokwa, którzy objęli funkcje zastępców przewodniczącej, kol. Michał Kupiec jako sekretarz, kol. Michał Sobala jako zastępca sekretarza, kol. Andrzej Soczówka jako skarbnik oraz kol. Wioletta Kilar jako zastępca skarbnika. Zgromadzenie wybrało również skład Głównej Komisji Rewizyjnej, do której weszli: kol. Teresa Sadoń-Osowiecka, kol. Iwona Piotrowska, kol. Anna Bilik, kol. Iwona Jażewicz oraz kol. Jacek Potocki, a także Sądu Koleżeńkiego, który utworzyły: kol. Lidia Jochym, kol. Hanna Grunwald, kol. Elżbieta Markowiak, kol. Maria Fajer i kol. Lucyna Szaniawska. Do najważniejszych ustaleń Walnego Zgromadzenia Delegatów zaliczyć należy przyznanie godności Członka Honorowego PTG kol. Janowi Rodzikowi oraz kol. Markowi Sobczyńskiemu i przyjęcie uchwały w sprawie zmiany wysokości składki członkowskiej w PTG.

Wydarzeniem towarzyszącym była sesja terenowa *Nowe oblicza dawnych przemysłowych miast Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii*, która odbyła się 11 maja 2024 r. W pierwszej kolejności uczestnicy sesji mogli wziąć udział w warsztatach w Stacji Czytania Krajobrazu, zlokalizowanej na dachu budynku Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu, skąd doskonale widać zróżnicowany, nie tylko poprzemysłowy, krajobraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM). Następnie wysłuchali wykładu kol. Marty Chmielewskiej pt.: *Dziedzictwo poprzemysłowe współczesnej Europy*, który miał charakter wprowadzenia w tematykę sesji terenowej, nakreślając tło i wyjaśniając genezę poprzemysłowego dziedzictwa GZM (fot. 1).

W ramach sesji terenowej uczestnicy odwiedzili kilka miast rdzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, gdzie zobaczyli liczne obiekty poprzemysłowe, zróżnicowane pod względem funkcji, stanu zachowania, a także sposobu adaptacji w efekcie rewitalizacji. Do najważniejszych punktów trasy zaliczyć należy Galerię Elektrownia w Czeladzi (fot. 2), która jest przykładem adaptacji zrewitalizowanego obiektu poprzemysłowego do pełnienia funkcji instytucji kultury, oraz zlokalizowane nieopodal osiedle patronackie Czeladź Piaski – uni-

Fot. 1. Przewodnicząca Oddziału Katowickiego PTG podczas wykładu (fot. M. Chmielewska)

katowe osiedle robotnicze w Zagłębiu Dąbrowskim, ze względu na architekturę porównywane do francuskiej Prowansji. Kolejne ważne punkty trasy zlokalizowane były w Rudzie Śląskiej – najbardziej sztucznym i najbardziej śląskim mieście zarazem, które jest pełne postindustrialnych perełek w postaci zabytkowych elementów infrastruktury zakładów przemysłowych (takich jak: szyb Franciszek najstarszej kopalni w regionie – KWK Brandenburg, wielki piec Huty Pokój), malowniczych osiedli patronackich (m.in. Karmańskie, Ficusus, Kaufhaus), jednocześnie mocno uszkodzonych przez działalność górniczą (np. zdegradowana przestrzeń miejska – efekt szkód górniczych w dzielnicy Wirek), z licznymi hałdami (m.in. zrewitalizowana hałda pocynkowa Góra Antonia) i zapadliskami, gdzie przemiany przestrzenne można obserwować gołym okiem (np. na terenie aktualnie likwidowanej KWK Pokój).

Po przerwie obiadowej uczestnicy mogli zwiedzić jedną z największych atrakcji turystycznych Metropolii – Sztolnię Królowa Luiza w Zabrze, która łączy w sobie dwa ponaddwustuletnie obiekty związane z górnictwem węgla kamiennego: założoną w 1791 r. kopalnię Królowa Luiza (później KWK Zabrze) oraz o 8 lat młodszą Główną Kluczową Sztolnię Dziedziczną – obiekt hydrotechniczny

Fot. 2. Uczestnicy WZD podczas sesji terenowej (fot. M. Chmielewska)

ny, którego zadaniem było odwadnianie górotworu na potrzeby rozwijających się w regionie kopalń. Przemieszczając się pieszo i w łodziach podziemiami Sztolni, uczestnicy mogli z jednej strony poznać technikę drążenia tuneli i eksploatacji węgla w XIX w., z drugiej zaś zobaczyć efekt udanej rewitalizacji zdegradowanej przestrzeni przemysłowej dla celów turystycznych.

Marta Chmielewska